AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P 587
BEYROUTH, Liban

Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 550, վեցամսեայ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 7, վեցամսեայ 4 տոլար
Տնօրէն - Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ

ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՇԱԲԱԹ ՄԱՐՏ 5 1932
ԶԵՌՈՒՔԷ ՀԱՏԸ 2,50 Ս. Դ.

Զ. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքում պէտք է ընել թերթիս տնօրէնին հասցէին | ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ, ԲԱՑԻ ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԵՐԷ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 5 (582)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՅ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Սովորութիւն է այլեւս, նորագոյն ըսելով հասկնալ յետպատերազմեան։ Գրականութիւնը չէր որ բացառութիւն պիտի կազմէր այս ընդհանուր կարգախօսէն։ Եթէ նախապէս դարերը կը դնէին վերջակէտ՝ իւրաքանչիւր շարժումի և մտածողութեան, մէկ բացարիկ սպանդ եկաւ անապարանքով յեղաշրջելու ամէն ինչ և նոր հոգեբանութեան թելադրած դրոշմը դնելու մարդկային մտածողութեան իւրաքանչիւր քայլի վրայ։ Սխալ է կարծել որ նոր սերունդն է հեղինակը մեր օրերու բոլոր նոր շարժումներուն։ Յետպատերազմեան սերունդ՝ հասուն և ստեղծագործող՝ տակաւին չունի աշխարհը, բոլոր ստեղծագործող տարրերը, որոնք նորէն ծիրանին ունին հագած՝ կուգան նախապատերազմեան շրջանէ մը, և որոնց առաջին քայլերը կորսուած էին պատերազմին բերած թոհուբոհին մէջ։ Աւելցնել նաև որ հասակ առած հին սերունդի մարդիկ նոյնպէս քիչ չ'վարակուեցան նորագոյն հոսանքէն։ Այսպէս է որ կ'ըսենք՝ մեր մասին մասնաւորելու համար՝ հայ նորագոյն գրականութիւն և ոչ թէ հայ նոր գրողներ։

Ինչ որ ստեղծուած է, և միայն արժէք դարձած հայ գրականութեան համար՝ պատերազմէն յետոյ, կը պատկանի հաւասարապէս մեր բոլոր բեղուն գրիչներուն, ըլլան անոնք հին թէ նոր։ Իրական արուեստագէտը ծերութիւն չի ճանչնար ու նոր պայմանները իրենց կնիքը կը դնեն՝ յաճախ անզգալիօրէն՝ անոր իւրաքանչիւր գործին վրայ։

Այսպէս է երբ ընդհանուր արժէք, տարբեր հարց հինի և նորի տարողութիւնը իբրև թափ, և կամ փոխադարձ գնահատութիւն։ Նոյն երեւոյթ չէ փոխադարձ քմծիծաղը։ Նորերու մօտ եթէ այս կը մեկնուի երիտասարդութեան սուրբը եղող աւիւնին և սանձարձակութեան, հիներու համար հարցը կը ներկայանայ անտեղեակութեան կնիքով։ Անոնք վաւերական անուններ կը փնտռեն իրենց պարապող ժամերը լեցնելու համար, մինչդեռ անհրաժեշտ է խորապէս ճանչնալ նորերը՝ հնարաւոր դարձնելու համար ճիգերու մէկտեղումը։

Ընդհանուր այս խօսքերը աւելորդ պիտի ըլլային՝ եթէ մենք դրական կարծիքի չըլլայինք՝ հայ նորագոյն գրականութեան մասին, որուն մէջ իրենց հաւասար տեղը ունին Ահարոնեանէն մինչև երիտասարդ Շահնուրը։

Հակառակ հայրենի հողին և միջավայրին բացակայութեան, հակառակ անոր որ հայ գրողը չունի անմիջական ներշնչման աղբիւր, հայրենիքի ջուրն ու սարը, խրճիթներու ծուխը եւ գեղջուկին երգը, այնուամենայնիւ ինչ որ տուած է հայ գրիչը այս վերջին տասնամեակին՝ իբր քանակ թէ իբր որակ՝ արժանի է ցեղային հպարտանքի աղբիւր ծառայելու։ Դժնդակ մեր ապրած պայմաններուն մէջ, տարագիր ու խորտակուած հոգիով՝ դարձեալ հայ միտքը կրցած է ստեղծագործել։ Աւելի բաղդաւոր շրջաններու մէջ, այսքան կարճ ժամանակամիջոցի մը, աւելին արձանագրա՞ծ է արդեօք մեր գրականութեան պատմութիւնը։

Հայ նոր արձակին և նորավէպին հետ զուգընթաց եթէ բանաստեղծութիւնն ալ որոշ նուաճում արձանագրէր անկասկած որ բոլորն ալ համաձայն պիտի գտնուէին՝ բացարիկ արժէք տալու մեր նոր գրականութեան։ Եթէ հին և միջին սերունդի գրողները ու իրենց վերջին գործերը նկատի առնուին, սկսած Օշականէն՝ Աւետիք Իսահակեան, Ահարոնեանէն՝ Կոստան Զարեան, բոլոր իրենց նոր գործերուն մէջ կը ներկայանան աւելի կատարեալ, խորունկ ու նրբացած։ Մէկ «Ծակ Պտուկը», «Ուստա Կարօն», «Ղէզոլ Արտը» թէ՝ «Տատրագոմի Հարսը» պիտի միան նոյն հեղինակներու անբաղդատելի գործերը։

Քիչ չեն արժէքները նաև բոլորովին նոր գրողներու մէջ։ Կը բաւէ յիշել անոնցմէ միայն Համաստեղն ու Վազգէն Շուշանեանը, որոնց մօտ ոչ միայն որակը ծանր կը կշռէ, այլև քանակը։ Անցած պէտք է համարել ժամանակը երբ երկու ոտանաւորով կամ արձակով գրագէտի ծիրանին կը զմռսուէր մարդոց ուսին։

Առարկուի թերևս գրական յայն շարժումի մը բացակայութիւնը, ուղղութեան, համակարգուեթեան պակասը, մեր նորագոյն պատմութեան և դէպքերուն բացակայութիւնը գրականութեան էջերէն։ Իրարմէ խլուած ու կրկնուած անճշդութիւններ մեծ մասամբ այս բոլորը, պատճառ գլխաւորաբար գրական քննադատութեան պակասին մեր մէջ, որը առիթ կուտայ ամենօրեայ միակողմանի արտայայտութիւններու։

Չ'յիշեցինք տակաւին, մեր գրական պարբերաթերթերը, որոնցմէ «Հայրենիք» Ամսագիրը միայն աննախընթաց երեւոյթ է մեր գրականութեան համար։ Տասը տարիներու կանոնաւոր հրատարակութիւն հարիւր տասներկու ընդարձակ հատորներ, բաւական են արդէն լեցնելու գրադարան մը։ Ու նաև բովանդակութիւն մը՝ որ բացարիկ է մեզ համար։ գրական, պատմական, քաղաքական այլազան նիւթերով ճոխացուած։ Ռուբէնի յեղափոխականի յուշերը միայն անգին գանձ մ'ըլլան ոչ միայն մեր յեղափոխական պատմութեան, այլ և գրականութեան համար, իրենց տուած լիքնատիպ ոճով, պատկերներով և նիւթերու անսպառ շտեմարանով։

Հայ նորագոյն գրականութիւն, իրեն որակական արժէքով ոչ միայն ունինք ներկայիս այլ և անիկա քայլ մը աւելի առաջ է՝ մեր ընդհանուր ազգային համանուագէն, որ անծայր անորոշութիւն է ու խարխափում։ Հայ գրականութեան և անոր մշակներուն վիճակուած է բախտորոշ դեր կատարել տարագիր հայութեան հոգեկան փրկութեան գործին մէջ։ Գեղարուեստագէտ գրողի ներշնչումը երբ սնունդ կ'առնէ շրջապատի անմիջական հոգերէն, փրկութեան անձրևի պէս կը դառնայ ոռոգելու սեփական ժողովրդի հոգին։

ԾԱՌԵՐ ԾԼԱՐՁԱԿ

(ԵՐԱԶ, ՊՏՈՅՏ ԵՒ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԵՌԵԱԼ ԱՂՋԿԱՅ ՄԸ ՀԵՏ՝ ՍՊԻՏԱԿ ՄԱՆԿՈՒՀԻ)
(ՀԱՏՈՒԱԾ ՄԸ)

Գրեց՝ ՎԱԶԳԷՆ ՇՈՒՇԱՆԵԱՆ

Մութ ու եղերական խորքի մը վրայ ահա բոց քաղաքը որ կը նայի խաւարին։ Ծանր ու անսահական աշխատանքէ յետոյ երկնցած եմ անկողնիս վրայ խոնջ ու չկամ։ Ցանկարծական սրտմութիւն մը կ'իջնէ վրաս՝ ինչպէս ամպի ծուէններ կը կախուին վար յղի հողերուն բարութեան։ Ցաւառիթ ու ընդարձակ յուզում մը կը խռովէ զիս։ Երակներս կը լեռնան հիւանդ ու տառապագին ջերմութեամբ։ Գուրգուրանքի ու սիրոյ չար ու անյագ սիրով մը գէթ կը նեղէ։

Կը կարօտիմ զգուական ու աղու բառերու ու ձեռքի մը (մայրիկինը) որ հանգչի գլխուս վրայ ու երջանկացնէ զիս։ Սիրտս կը խոնարհի (յուսահատ մանուկ) ու չրթներուս կ'այցելեն աղաչանքի համեստ ու ջերմ բառեր որ կը նեղեն զիս։ Բանամ բազուկներս ու գա՛մ քեզի, հա՛յրենի սուտ։

Կ'ուզեմ խօսիլ՝ բայց իմաստուն ու հանճարեղ պէտք է ըլլալ ու ձայնը պէտք է ծանր կշռէ որպէս զի լսէն քեզ։ Դո՛ւն, մեր գեղջուկ սարփինային տակ խոր ու տամուկ աչքերով աղջիկ, դուն սիրեցեալ, լսէ՛ զիս․․․

* * *

Ուսերս բեռնաւոր են ու սիրտս լեցուն։ Գիշերը կը թուի լուսաւոր ու հանդիսաւոր ու մարդիկը՝ բարի ու մեղմաղձոտ՝ իրենց տառապանքին մէջ։ Ինչ լաւ է հեզ ըլլալ ու խաղաղ, ինչպէս զարնուածներուն մեր պարտէզին մէջ բեռնաւոր ծառերը որ հովէն կ'երկրպագէին։ Ինչ լաւ է բարի բառերով մերձենալ մարդոց։ Կամ խոնաւ ու մեծ բիբերով ժպտիլ անկարելի ու ցնցող երազի մը։

Ծունկի գամ աղերսեմ բոլորին որ ներեն ինծի, զմնէ ու կամակոր հոգիս, խստութիւնս ու չարաշուք լռութիւնս։ Ըսէ՛մ՝ որ խոնարհ, մեղմ ու հեզ ըլլան հետս։

Ըսէ՛մ որ ես եմ յանցաւորը ու բո՛լոր դառնութիւններս, վշտերս ու կսկիծներս կը պարտիմ դէգ ու դժպհի բնաւորութեանս։ Ձեռք տամ հանդիպող առաջին մարդուն բարութեամբ ու երկիւղածութեամբ։ Խօսիմ սիրով ու սրտանց ու ըսեմ ծանր ու լուրջ ձայնով՝ գուրգուրանքի ու տառապանքի բոլոր խօսքերը որ գիտեմ։ Նայիմ մեծ ու հաւատարիմ աչքերով։

Հեզ ըլլամ։

Զարմեր նստիլ առանձին ու չար աչքերով նայիլ բազմութեան որ փողոցներէն կ'անցնի ոտնգերը տնկած։ Զարմեր, պզտիկ քոյր, համբել պահերը որ կ'իյնան գետին կարկուտէ զարնուած ծաղիկներու թերթերուն նման՝ երբ Մայիսի գիշերը կը յառաջանայ դուրսը, հեռուն, գիւղերուն ու անդաստաններուն վրայ, իջնելով բոլոր ակօսներուն մէջ ու համբուրելով բոլոր ընձիւղները որ նոր ծլեցան ու բո՛լոր ոստերը որ պարպուած աւիշէ կը դառնան հողին անյիշաչար մայրութեան։ Պահը կարճ է ու բարի՝ սիրոյ գիշերուան մը պէս որ լուսնկային հետ վախճանին գնաց։ Պահը՝ վրաս, պահը՝ ահա փողոցին վրայ ու սենեակիս կիսամութին մէջ կարծես կ'ուզէ դանդաղիլ ինչպէս դողդոջուն ու սիրահար շրթունքներ փափուկ ու տենչալի ձեռքի մը վրայ։

Ու ձայն մը ահա, խորէն, կը խօսի ինծի ու կ'ըսէ որ չ'արժեր նստիլ հոս առանձին, առանց սիրոյ, յիշատակներու դէպի մը մէջտեղը, տժգոյն ու խռով։ Ու կ'ուզեմ ելլել դուրս ու քեզ փնտռել լոյսերուն տակ ու մութին մէջէն, անցնող բո՛լոր աղջիկներուն աչքերուն մէջ՝ բայց կը մնամ։

Հարուստ, հարուստ եմ այս իրիկուն յիշատակներով․․․

* * *

Անգամ մը դաշտանկարի մը խաղաղութեան մէջ ես քեզ տեսայ։

Գարուն էր։ Շուրջը բո՛լոր խնձորենիները ծաղկած էին ու առաւօտը ծառերուն վրայ այնքան աննիւթական էր ու թափանցիկ որ աչքերս սկսան յոյնալ անցնելի բոլոր ծառերուն հասակներովը։

Մեր գիւղաքաղաքը սկսաւ կանչել զիս՝ իր ջուրերուն ու բոժոժներուն ձայնովը։

Ահա՛ բոլոր աղբիւրները սկսան կարկաչել ու բո՛լոր սիրելի աչքերը նայիլ ինծի։ Երկնքի աղուոր ու կիսաթափանցիկ պաստառի մը վրայէն՝ այն ի՛նչքան աչքեր վրաս։

Ոմանք թրջուած սիրոյ արտասուքով ու պղտոր։ Ուրիշներ խոր, սեւ, տրտում։ Ոմանք՝ խոժոր, մելամաղձոտ, թաց՝ հորթ ունեցող կովի աչքերու պէս ու ի՛նչքան անուշ։ Ահա՛ կ'ըսեմ՝ այս աչքերը որ նըշանձև են ու պատսպարուած երկար, լիտ ու սև արտեւանունքներու շուքին տակ և որ կարծես թէ պիտի ժպտին քեզի՝ մեր տանը քով բնակող հովիւին պզտիկ աղջկան աչքերն են։ Եւ ահաւասիկ կարծես սիրտս պիտի խախտի տեղէն, աչքերը վրաս բոլոր աղուոր, սիրեցեալ, կարօտէ խոնաւ աչքերը աչքերուս, ես կը նայիմ ծաղիկներու մէջէն չագանակագոյն ու կիսամութ աչքերուդ ու ինծի կը թուի թէ կ'արտասուես դուն, ծունկերուս մէջը գլուխդ պահած ու պզտիկ ձեռքերովդ փնտռելով ձեռքերս, դուն որ ինկար անապատի չար հողին վրայ իր աղուոր վզէն զարնուած պզտիկ թռչունի մը պէս, դուն որ փափուկ էիր նոր բացուող ծիլի մը նման, դուն մանկիկս որ անունս չունիս հիմա, ես օր մը տեսայ քեզ․․․

ՎԱԶԳԷՆ ՇՈՒՇԱՆԵԱՆ եւ ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

* * *

Գարնան պայծառ ու խաղաղ գիշերները մանաւանդ երբ դուրսը, սև ու վայրենի չէնքերու մէջ խեղդուած մեր պզտիկ պարտէզին մէջ ու ու ճամբու եզերքի թաւուտներուն խորը, կորսուած թռչուններ կ'երգեն տխուր ու թրթռուն ձայնով։ Երբ աւազանին մէնակեաց գորտը կը կրկնայ՝ կարծես մխիթարելու համար ինքզինքը ու երբ մանաւանդ բաց պատուհանէն շրջմոլիկ ու սիրահար թիթեռնիկ մը՝ ծանր, նկարէն ու աղուոր թեւերով, լապտերին լոյսին համար կ'իյնայ բարձիս վրան, ես կը լռեմ ու կը նայիմ խոշոր ու տղմուտ աչքերով աստղերուն որ կ'ընկղմին կապոյտին մէջ․․․

Ցնծալ լռութեամբ ու խռովուն կ'ելլեմ ոտքի։ Կը յառաջանամ դէպի պատուհանը. արմունկներով կը կրթնիմ քարին ու կը նայիմ հեռուն, մութին մէջ հետզհետէ մարմին առնող մեր գիւղաքաղաքին։ Կուրծքս կ'ընդարձակի ու ձեռքերս քունքերուս վրայ կը դողդոջեն։ Լուսնկան որ այդ ժամուն դրացի կաղամախիի մը գագաթին վրայ կը փշրուի, կը նմանի մեր տանը աղուոր ու հնօրեայ լուսնակին որ ամէն գարնան իրիկնամուտի կը ծագէր նոյն անկիւնէն, կ'անցնէր թզենիին վրայէն ու կը կախուէր հորին վրայ։

Ու ձայները կը լենան շուրջը ահաւասիկ ու կը լեցնեն զիս։ Հո՛ս ալ՝ երբ հովը, գիշերամուտին կը սողոսկի ոստերուն մէջէն ու կը զարնուի մշտադալար ու տերեւախիտ դափնիին կը ձայնէ այնպէս ինչպէս մեր հովը, մարմարէ սանդուխներուն քով իր աղուոր հասակը ցցող տօսախենիին վրայ կը ձայնէր։ Զարմանալի է։ Ինչ աղմուկ։ Ձայները կը չատնան ու կը պարեն շուրջը։ Որը՝ նուրբ, մետաքսային, փափուկ, պիտի ըսէի մայրիկին ձայնն է երբ քեզի կը խօսէր աշնան գիշեր մը, սերկեւիլի ծառին տակ, երբ ինկած էիր քարին վրայ ու կ'արտասուէիր։

Որը՝ թաւ, բազմաձայն բայց բարի, կարծես մեր ախոռապանին ձայնը ըլլար որ դժուարաւ դուրս կուգար ռնգունքներուն մէջէն։ Այս ի՛նչքան ձայներ։ Ահա՛ նաեւ քու ձայնդ հոսուն, խուսափուկ, խռովիչ սիրոյ մելամաղձոտ երգի մը կիտաձայնին նման։ Կը մօտենաս եռեւէս, առանց աղմուկի, ոտքերուդ մատներուն վրայ ինչպէս մայրիկը մեր հանգստութեան մահիճներուն ու պզտիկ ձեռքերովդ՝ կոնակէս՝ կը փակես աչքերս։

Ես կը ճանչնամ քու ձեռքերդ։ Կը չօշափեմ զանոնք ու անունդ կուտամ։ Դուն կը ցատկես վրաս ու անուշ շրթներով կը համբուրես ճակատս ու կը խօսիս մեր դրացի հովիւին խոր ու սեւ աչքերով աղջկան մասին որ երեկոները պատուհանէն գաղտնօրէն ինծի կը նայի․․․

* * *

Գիտե՞ս, ձիւնը վաղուց է պատառանեցաւ հեռաւոր լեռներուն վրայ, ու հա՛ նորէն պայթեցան կոկոնները ու նըշենիները պտուղ կապեցին։ Ձմրան ջուրերը որ հեղեղ կազմած չարութեամբ կ'աղմկէին ձորին մէջ կորսուեցան գացին հողին ակօսներն ի վար։ Երէկ պատի մը վրայ տեսայ եղրեւանի մը որ ծաղկած էր առատօրէն։ Նորածին գառնուկները կը մեծնան արօտավայրերուն մէջ ու կաչաղակները կը բունին իրենց պճեղաւոր ոստերուն տակ։ Ծիծեռնակները կը դառնան իրենց նախկին բոյներուն։ Ահա՛ սարեակները որ կը ճռուողեն կաղամախիներու դեռ մերկ ոստերուն վրայ։ Ու այս ի՛նչքան կոկոն։ Այս ի՛նչքան տերև։ Այս ի՛նչքան ծիլ ու ծաղիկ։ Այս ի՛նչքան կանաչ դուրսը դաշտերուն վրայ։

Ամէ՛ն ուրախութիւն կը դառնայ իր հին տիրոջ։ Որսի բաբակները կ'անցնին արագ քայլերով անտառներէն։ Ու դաշտերուն մէջ, սև, բարեկեր, բեղմնաւորուած ու յղի դաշտերուն մէջ ահա՛ ցորենները որ կ'ուռճանան։ Կը դառնան, կը դառնան մշակները իրենց արտերուն, ծաղիկները փունջ փունջ հողին աղուոր մարմինին։ Կը դառնան միջատները իրենց փոքրիկ ծաղիկներուն։ Մեղուները ծաղիկներու բեռնաւոր առէջներուն։ Թիթեռնիկները ոստերուն ու քո՛յր իմ,

ՏՈՂԵՐ

Ո՛Վ ԴՈ՛Ւ...

Ո՛վ դո՛ւ որ քալեցիր դողդոջուն՝ օրերու մութ շաւիղէն,
Բոլոր մարդոց պէս բարի և բարութեամբ գիշատիչ,
Որ բարձրացար բոյս մ'ինչպէս թունաւոր ու գգլխիչ,
Ու հպեցար մեղմօրէն անցնող ամէն երազի։

Եղար խոնարհ, սիրահար, սովորական աղերսող,
Խունկի մը պէս ծխեցար աստուածներու դաւադիր,
Եղար ստրո՛ւկ, եղար վա՛տ, եսիդ բարձունքն հրկիզող,
Ու օրերուն առջև լո՛ւռ ողբի երգեր հիւսեցիր։

Ո՛վ դու, որ սիրեցիր լռութեամբ երազահար ու հեզօտ
Ու թոյլ տուիր որ լեցնեն հոգիդ թոյնով ապրշում
Փոթորկեցար երբ բոլոր իղձութիւններն արևոտ
Լո՛ւռ հեռացան՝ սպառած ոսկին սրտիդ հանքերուն։

Ու բարձրացար սանդուխին մինչեւ կատարը լուսեղ
Արիւնելով ծունկերուդ վառ դարուններ անգին,
Այժմ նստած կը նայիս անդունդն ի՛վար մահահոտ,
Զափելով խորքը տխուր ունայնութեանը կեանքին։

Ո՛վ դու, որ կը նայիս սարսափով վայրէջքի մը կարեվեր,
Ըմբոստացիր յանկարծուստ ճակատագրէն շղթայող,
Եղի՛ր ցասկոտ, եղի՛ր հուր, ցանէ շուրջդ մրրիկներ,
Այրէ բոլոր կամուրջներն վերադարձիդ սպասող....

Եղի՛ր հպարտ ու ըմբոստ, քու կատարին գիտակից,
Արհամարէ՛ օրէնքի տիղմն հոգիներ մահացնող,
Ե՛ս սահման, ե՛ս օրէնք, եսդ Աստուած մրկածուփ,
Եղիր անսանձ փոթորիկ հորիզոններն արշաւող։

Տե՛ս ծուխը սև կամարակապ հորիզոնին շիկակարմիր,
Եւ աղաղակը դղրդող տիեզերքէն հիմքը արնոտ,
Սարսափն անարգ տիրողներու դարերու վառ արեգակին,
Եւ փշրուող մութ փառքերու կարաւաններն անծայրածիր։

Կը թաւալի մարդը անարգ տիղմերու մէջ մարդն իր կուրծքին,
Կը դղրդայ գիշերը խոր բռիչներու ձայնէն ուժգին,
Ամէն մարդու բռիչն արնոտ կը փորէ փոս մը անդադար,
Թաղելու հոն մտերիմն իր՝ ձայնն իր հոգու՝ Յիսուս արդար։

Լքէ՛ ուղին բոլոր մարդոց, կատարներէն քալէ՛ մինակ,
Ճակատդ բարձր հովերուն և տառապանքդ քեզ առագաստ,
Նայէ՛ հեռո՛ւն լոյս կատարներն կարծես լոյսեր բիւրեղացած,
Նայէ դաշտերն կանանչութեան ծաղիկներու պարը ծաղկած։

Սիրէ՛ կինը, սէրդ սարփանք, վայրկեանի լոյս բոցավառող,
Ապա անցիր քրքջալէն երազներդ կոխկրտելով,
Սիրէ կի՛նը, տարփանքով խօլ, կատաղօրէ՛ն ու վայրենի,
Եւ իր հոգին կարդայ փութով, մոռցիր կարօտն իր վայելքին։

Կը կսկծայ խորն հոգիիդ վիշտ մը անթաղ ու նորոգւող,
Կը սարսէ քեզ ամէն վայրկեան չ'յագեցած կիրք մ'արիւնող,
Կը ճանկռտեն ամէն ժամու հոգիդ ձեռքեր կմախքներու,
Ու մերկ քոյրեր հալածական կը պղտորեն լիճն աչքերուդ....

Բայց ահա դուն կը զրահուիս եւ բռունցքդ կը սեղմուի,
Ստուէր չկա՛յ, ամէն անկիւն լոյսով առատ կը ողողուի,
Թշուառութիւնն է յագեցած, մօտ է կանթեղը մարելու,
Ցեղիդ համար եղիր պատրաստ ամբողջ աշխարհ մը այրելու։

Ո՛վ դու որ քալեցիր դողդոջուն՝ օրերու մութ շաւիղէն,
Եղի՛ր ուրիշ, եղիր հպա՛րտ, լոյս կիրքերով գինովցած,
Եւ օր մ'ընալ բարձունքիդ խօլ երազներն սպառած՝
Դուն քու ձեռքով կտրէ առէջդ, զրկէ Աստուած իր փառքէն։

ԼՈՒԹԵՐ

ՅԻՇԱՏԱԿԻԴ ՔՂԱՆՑՔԻՆ...

A peine ouverte au jour,
ma rose s'est fanée!...
CHÉNIER

Աշունի ցուրտ ու անարե՛ւ իրիկուն...

Կ'անցնի սարսո՜ւռը ձմռան ծառերու մերկ ոստերէն,
Կուլայ եւ սի՜րտս՝ մութին մէջ տան ճամբան կորուսած
Պաղատակոծ զերթ տղե՜կ մը մօր անունը շուրթին...

Մութ ճենին մը վրայ թախիծն ոստայն կը հիւսէ...
Հովն իր անհետ մտրակով ստուերներու շուրջպարին
Եղերասոյլ կուտայ հա՜գը չոր տղու մը հիւանդ...

Ու երազներս սրտիս մէջ ընդերկա՜ր
Թառերուն վրայ կարօտին սպասելէն ա՛լ դժգոհ՝
Թեւ կը բախեն հեռացնաց թռիչքներու խայտանքէն...

Արմկայեց՝ մամռապատ շիրմաքարի մը զուգին,
Աչքերուս մէջ բաժակած սրտի արցունքը սրտիս,
Անա՛ փարած եմ նորէն, իմ մահացեա՛լ պատեհին,
Յիշատակիդ ճղանցքին աղօթասաց շրթներով...

Մենաւոր վանք մը հեռուն լալաքրքիռ կանչերով
Խաղաղութի՜ւն կը յայցէ խոժոռադէմ երկինքէն.
Ու սուգի սեւ քօղուներն զուժկան կառա՜չն հեգնախառն՝
Տառապանքով ծանրաբեռ կ'օծէ դաշտերը համայն...

Ու յիշատա՜կդ անուշ, իրիկուններ մէջ այս ցուրտ
Կարօտներուս լիճին վրայ կ'օրհասի սո՜ւր հեծքերով
Վերջալոյսէն նեսահար ինչպէս կարա՜պ մը դողդոջ...

Զայնիդ կարկաջն հեզալուր, ժամանակի խիճերուն
Վրայ մեղմի՜ւ կը սահի եւ արձագանգն անոր խուլ
Կ'ալեծփի հոգիիս կամարներուն տակ մռայլ...

Եւ ամչկոտ համբոյրիդ շոյող թափիշն անմոռաց
Կ'անցնի դալուկ այտերէս երազանուշ հպանքով,
Ու կը հանգչի ճակտիս վրայ՝ մօրս ձեռքի՜ն պէս բարի...

Վաղաքարշամ մինչ ծաղի՜կը ոսկեփերթ մեր սիրոյն
Այս անարեւ ու ցրտին իրիկունով աշունի,
Շիրմակարօտ միսերուս մէջ ցաւաբեկ կոծանքով
Կը վերածուի լայնաբաց ու արիւնոտ, սա՜ք վէրքի...

Աշունի մութ ու ճողմակո՜ծ իրիկուն...

Պէյրութ, 3 Մարս 1932 — Վ. ԱԶԳԷՆ ՏԷՐՈՒՆԵԱՆ

ԱՄՍՈՐ

ՔՐԻԶԸ

Կը նախընտրեմ լսել բժշկական դասախօսութիւններ, քան գիտական կամ քաղաքական. այդ պատճառաւ ալ ուր որ բժշկական դասախօսութիւն մը տեղի ունեցած է, վազելով գացած եմ, ծերութեան դէմ դարմանը լսելու ծածուկ յոյսը սրտիս մէջ։ Աւելորդ է ըսել սակայն որ յուսախաբ եղած եմ։

Այդ յուսախաբութեանս փոխարէն, սորված եմ նոր նոր բառերու հետ նաեւ «քրիզ» բառը, որսէ հետեւնդութիւն իր քրիզը ունի եղեր, որ կուգայ, կերթայ, կը կենայ, նոյնիսկ կը նստի, կը մնայ եղեր՝ անկո՛չ հիւրի մը պէս։ Մինչեւ վերջերս կը կարծէի թէ այդ բառը միայն բժշկութեան մէջ կը գործածեն, մինչդեռ սխալած եմ։ Փայտէ չերեփի մը պէս, այդ անպիտան բառը ամէն բանի մէջ ալ մտած է։ Նոյնիսկ անհատական խօսակցութեան մէջ թխմուած է։ Օրինակ. եթէ փոխ մը փոխառութեան բարեկամի մը հարցունելու՝ ինչպէ՞ս էք. լա՞ւ էք, գործերնիդ ինչպէ՞ս է, անմիջապէս Ձեզ պիտի պատասխանէ.— քրիզ է, եղբայր, քրիզ։ Ալ դուն գըլուխդ պայթեցուր հասկընալու համար թէ՝ այդ աշխարհէգին մէջ, ո՞ւր կրնայ ըլլալ քրիզը, ու ակամայ կը մտածես. արդեօք մարդիկ այնքան բարի դարձած են որ, ալ կռիւ չեն ըներ, ալ գեղծում կամ ոճիր չեն գործեր, ալ սուտ չեն խօսիր որ դատ ու դատաստան չ'ունենան։

Եթէ այդպէս է օրհնեալ ըլլայ քրիզը։ Փորձեցէք 40էն 60, անյայտ տարիքի մէջ եղող, ամուրի բարեկամի մը հարցունել, թէ՝ — ինչո՞ւ չէք ամուսնանար. պատասխանը պիտի ըլլայ.— քրիզ կա՛յ, քրիզ — խելք ունիք նէ՝ հասկցէք թէ այդ քրիզը նիւթակա՞ն թէ՝ աղջկայ քրիզ է։

Թերթերն ալ իրար անցած են. և «կրակ կայ» պոռալու պէս կը պոռան՝ քրիզ կայ քրիզ, քրիզ վարչապետի, քրիզ աշխարհաթալանի, քրիզ գլխապետի և այլն։ Բայց այդ տեսակ «բարձր» քրիզներու մասին գրելը իմ նիւթէն և կարողութեան սահմանէն դուրս ըլլալով, ես միայն գործի քրիզին մասին պիտի գրեմ, որուն սուր ծայրը ինծ ալ հասած է, ինչպէս բոլորին։

Աշխարհի բոլոր խելօքները սկսած են զանազան դարմաններ առաջարկել այդ հրէշին ձեռքէն ազատելու համար, բայց թելադրութիւններուն, ամենէն խելօքը, ամենէն օգտակարը և ամենէն բանաւորը մեր ընկեր Սաղեանին կը մնայ, որուն եթէ հետեւինք վստահ եմ որ, ինչպէս ջուրը կրակը կը մարէ, ինչպէս քրիզը մեր մուխը կը մարէ, այնպէս ալ այդ առաջարկը կրնայ քրիզին մուխը մարել, զայն մէջտեղէն վերցնելով, այնպէս որ մարդիկ նոյնիսկ չը կրնան զայն պատրուակի տեղ գործածել պարտականութենէ խուսափելու համար։

Ընկ. Սաղեանը կը թելադրէ բոլորին, բոլորին, բոլորին, որ խնայողութիւն ընեն։ Ան օրինակ ալ կուտայ ըսելով, փոխանակ մէկ անգամ օթօնըստելու, հինգ անգամ կրնաք թրամվայ նստիլ. իսկ թրամվայ չեղած տեղերը կրնաք ոտքով երթալ, կօշիկներնիդ ձեռքերնիդ առած։ Այս թելադրութիւնը բոլորիս խելքին ալ կը պառկի։

Հիմակ որ հասկցանք թէ, քրիզին միակ թշնամին խնայողութիւնն է, ես իմ կողմէն, պիտի ընեմ նոյնքան օգտակար թելադրութիւններ, վար չը մնալու համար աշխարհի խելօքներէն։

1.— Ամէն մարդ գիտէ թէ մէկ մէկ ալ երկու կընէ, գոնէ դպրոցներու մէջ այդպէս կը սովրեցունեն. բայց մարդկային կեանքին մէջ սոոր ճիշդ հակառակն է. մէկ մէկ ալ մէկ կընէ, ոչ թէ երկու. Սուրբ Գիրքը որ իմ դասագիրքը եղած է, կ'ըսէ՝ «ամուսնացած այր և կին երկու կէսեր են, որ մէկ կըլլան, երբ իրարու վրայ... գումարուին, իսկ չ'ամուսնացածները, այսպէսով կէս մարդ կը հաշուուին կէս ուտելու են, կէս հանելու են, ամէն բանի կէսովը գոհանալու են, որով խնայողութիւնը կէսով բրած կըլլան»։

2.— Պարտադրել բոլոր մարդոց որ արձանագրուին մերկերու միութեան մէջ, որոնք կը ձգտին բնական մարդ դառնալ, այսինքն ինչպէս կը ծնին այնպէս ալ մեռնին, ինչպէս կենդանիները, այս ձեւով հագուստի քրիզը կը վերջանայ։

3.— Ֆրանչիսկեաններու ուխտին հետեւիլ, որպէսզի կօշիկի քրիզ չը մնայ։

4.— Փորձել՝ օրուան մէջ 20 ժամ քնանալ, քիչ ուտելու համար, որ հաճոյքով պիտի ընեն բարեկամներէս շատերը եթէ թող տրուի։

5.— Կիներու չուկայ ըլլալը արգիլել կամ նորաձեւութեան բոլոր խանութները փակել։

Եթէ այս առաջարկներս ընդունուին, վստահ եմ որ քրիզ չի մնար ինչպէս չէ մնացեր... դժուարութիւններու քըրիզ։

Օթէլ Լիւքս — Մ. ԹՈՒՐԻԿԵԱՆ
Պէյրութ

ՄԱՀԱԹՄԱ ԿԱՆՏԻ
(ԻՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ԱՌԹԻՒ)

(Շարունակութիւն նախանցեալ թիւէն եւ վերջ)

Կանտի միջին հաշուով 12 ժամ կ'աշխատի։ Ան նախապատրաստուած մասնաւոր ցուցակով մը կը գործէ, այնպէս որ որոշեալ ժամուն այցելուներ կ'ընդունի, ուրիշ ատեն իր թղթակցութիւնները կը պատրաստէ կամ խմբագրականներ կը գրէ իր թերթին՝ «Երիտասարդ Հնդկաստան»ի։ Խորհրդակցութիւններ կը կատարէ ազգային առաջնորդներու և կամ իր տեղակալներուն հետ։ Օրուան առաջին ժամը յատկացուած է, նուիրման ժողովի (աղօթքի և խոկման). քուն մտնելէ առաջ ալ նորէն ժամ մը աղօթքի կը կենայ։ Ան օրը 4 ժամ քաշուտ (տեսակ մը կտաւ) կը հիւսէ, իր հետեւորդներուն իբր օրինակ և քաջալերութիւն. («Khaddar»ը տնտեսապէս մեծ նշանակութիւն ունի Հնդկաստանի համար։ Կանտի մեծ կարեւորութիւն կուտայ այս շարժման, որովհետեւ հնդիկները այս տեղական կտաւը գործածելով օտար կտաւներու ծախսուած դրամները պիտի խնայեն։) Ամէն շաբաթ օր մը կատարելապէս լռութիւն կը պահէ, որը ինչ պարագաներու տակ ալ զանուի անկարելի է որ չպահէ։ Բայց օրուան մը լռութիւնը չի նշանակեր թէ ան աշխատելէ ալ հեռու պիտի կենայ. բաց սովորութեան բոլոր օրը կ'աշխատի կարդալով և գրելով, բայց երբեք չի խօսիր. կը հաւատայ որ լռութիւն պահելը աւելի ազդեցիկ և իմաստուն է, քան խօսիլը։

Կանտի կեանքի փիլիսոփայութիւնը շատ լաւ կ'արտացոլայ այն տասնաբանեայի մէջ որը վերջերս իրմէ խնդրուեցաւ իր հիացողներուն կողմէ։ Իր տուած կանոնները հակիրճ կերպով հետեւեալներն են.

(Ա) Ճշմարտութիւնը ըսել ինչպէս որ քեզի կը տեսնուի, (Բ) Սէր (ամենուն), (Գ) Ժուժկալութիւն, (Դ) Սեփականութենէ հրաժարիլ, (Ե) Կեանքի օրէնքին հետեւիլ, ամէն մարդ իր հացը պէտք է շահի իր ճակտին քրտինքով, (Զ) Օգնել դրացիին, (Է) Հաւատալ համայն մարդկութեան հաւասարութեան, (Ը) Հաւատալ համայն աշխարհի կրօնքներու հաւասարութեան, (Թ) Անվախ ըլլալ, (Ժ) Հաւատալ ինքնատնտեսական և քաղաքական ազատութեան։

Մ. Կանտի փիլիսոփայ մըն է, իր գլխաւոր վարդապետութիւնը Սէր և ոչ-բռնութիւն է։

Քաղաքական կրաւորական անհնազանդութիւնը շատ լաւ ցոյց կուտայ այս վարդապետութեան գործնականութիւնը և անոր իրական ումը։ Ուրիշ մեծ կրօնական առաջնորդներուն նման մտաւորական կեանք մը կը վարէ և իր կեանքով ցոյց կուտայ որ արդէն ճոխութիւնները մարդը երջանիկ ընելու չեն ծառայեր, բայց ճշմարիտ երջանկութիւնը կը չինուի անձնատիրն կողմէ։

Կանտի քաղաքական ղեկավար մը ըլլալէ աւելի կրօնական առաջնորդ մըն է։ Ան երբ ուսանող էր կեանքի բոլոր տեսութեան ընթացքին խորապէս ուսումնասիրած է կրօնքի փիլիսոփայութիւնը և ուրիշ կրօնական գրութիւնները։ Իր հոգեկան ներշնչումները գլխաւոր ակը եղած են, Զէնտաւեստը, Ղուրանը և Վէտը, ան կը հաւատայ որ հիմնուած են միեւնոյն հաւասարապաշտ օրէնքներու վրայ և տարբեր ճամբաներով կ'ընթանան դէպի միեւնոյն նպատակը։

Կանտիի պայքարը անկախութեան և ինքնավարութեան մասին շատ որոշ է. կը հաւատայ որ մէկ մի հնդիկի սրբազան պարտականութիւնն է ստտապել անգլիական գերիշխանութեան խորտակման։ Սվարաժի շարժումը ոչ միայն հնդիկ ազգայնական շարժում մըն է, այլ «հոգեկան յեղափոխութեան մը՝ միջազգային շրջագիծով, որուն մէջ կը կորսուին ազգերն ու դասակարգը»։ «Սվարաժը» կը յուծէ նիւթական, քաղաքական, տնտեսական բնոյթ ունեցող խնդիրներ այսպէս զինուորականութեան և ոստիկանութեան վերացումը, նուազագոյն հանրային հասարակութիւններ և հանրամատչելի աշխատանքի նշանաբաններ են։

Կանտի հակառակ է մեքենային։ Ան կ'ըսէ «Ես հակառակ եմ մեքենայի տիրապետութեան մարդուն վրայ։ Մեքենան երկու մեծ չարիքներ գործած է. ա) ան է սպաս գրուած է պատերազմին, բ) Գերարտադրութեամբ յառաջ բերած է ընկերային ապերջանիկ վիճակ»։

Կանտի Հնդկաստանէն դուրս ունի բարեկամներ և նոյնիսկ իրեն համակիր ընկերութիւններ, որոնք կը պայքարին «Մեծ Հոգի»ին յաջողութեան համար։ Ամէն երկիրներու մէջ կը գտնուին համամիտներ որոնց մէջ համաշխարհային դէմքեր են ինչպէս Ռոմէն Ռօլան, Ռընէ Ֆիւլոփ Միլլէր ևն։

Կանտի մինչեւ 1919ը համագործակցած է անգլիական կառավարութեան և իր ի՛նչ ի՛նչ ծառայութիւններուն համար ալ կուրծքը շքանշաններով զարդարուած է։ Ան կը հաւատայ որ անգլիական կառավարութիւնը, հակառակ իր շատ մը պակասութիւններուն, ամբողջութեան մէջ հնդիկ ժողովուրդին ի նպաստ կ'աշխատէր. այս համոզումը շատ մը փորձութիւններու ենթարկուելէ վերջ մի միայն խախտեցաւ 1919ին Արրիծարի մէջ զանգուածային ջարդէ մը յետոյ։ Այս դէպքին շնորհիւ է որ Կանտին իր մեկուսացած կեանքը ձգելով հրապարակ նետուեցաւ իբր ազգային մեծ առաջնորդ և մեծ պաշտպան հնդկական դատին։

Կանտի ներկայիս այն համոզումին եկած է որ անգլիական իշխանութիւնը ոչ թէ միայն հնդիկներու համար վնասակար է այլ նաեւ մինչեւ իսկ Անգլիական կառավարութեան։ Ան կ'ըսէ. «Եթէ անգլ. իշխանութիւնը չի կրնար բարեհոգուիլ պէտք է վերջ գտնէ... և այս գաղափարին համաձայն գերմարդկային ճիգեր կը թափէ։ Արդեօք պիտի յաջողի՞։

Հալէպ — Մ. ՍՐՍԼԱՆԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՓՈՐՁ ՄԸ ՈՒՂԵՂԻ ՎՐԱՅ

Նիւ Եորքի մէջ ուղեղի մասնագէտ տօքթ. Օ. Փ. Սփիլը անսովոր փորձ մը պիտի կատարէ 13 ամսեայ երեխայի մը վրայ, որուն ուղեղին մէկ մասը ժամանակէն առաջ կարծրացած է։ Տօքթ. Սփիլը գործողութիւնը պիտի կատարէ զայն փրկելու ապուշութենէ եւ կանխահաս մահէ։ Նախ քան գործողութիւնը, սակայն, բժիշկը օդով պիտի լեցնէ երեխային գանկը, ստուգելու թէ անոր ուղեղը որքան պակաս է բնական ծաւալէն։

Ք. ճառագայթներով առնուած է երեխային ուղեղին նկարը, բայց Տօքթ. Սփիլը կը կարծէ թէ Ք. ճառագայթը նման պարագաներու վստահելի միջոց մը չէ։

ԱՉՔԵՐԸ ԴՈՒՐՍ ԿԸ ՆԵՏԷ ՑԵՏՈՅ ՆԵՐՍ ԿԸ ՔԱՇԷ

Հարաւային Ծորենիսցի նեկրօ մը, Լինթըն Փերի, ամերիկեան բժշկական ուշադրութիւնը հրաւիրած է այն բանով, որ աչքերը առաջ եւ ետ կը շարժէ կանոնաւոր կերպով, ինչպէս սովորական մարդիկ իրե՛նց աչքերը կողմնակի կը շարժեն։

Փերի աչքերը այնքան յառաջ կը կը շարժէ, որ քիչ կը մնայ անոնք դուրս իյնան իրենց պարկերէն։

սիրոյ բո՛լոր աղջիկները առողջ ու երիտասարդ տղոց գրկերուն։ Ամէ՛ն ծաղիկ հարուստ ու սիրավառ կուրծքի մը կը նայի ու ամէն շրթունք համբոյրի։ Միծեռնակները կը սիրուցուին կտուց կտուցի տերեւներուն վրայ։ Ո՛չ մէկ յոյս անպըտուղ մնաց ու ո՛չ մէկ ձուարան առանց բեղմնաւորիլի ու միայն ես եմ որ մենաւոր՝ ծառի մը տակ նստած կը մտածեմ թէ ե՞րբ իմ տանս վրայ ալ գարունը պիտի իջնէ, պիտի ծաղկին ծառերը ու վարդենիները վերջապէս իմ թաց ու խոնաւ պատերս ի վեր հասնիլ պիտի նետեն։

Վերա՛դարձիր, կորսուած քոյր, սըրտիս խաղաղութեան, սիրոյ հեշտաբուրեան ու մաքուր պարտէզիս, վերա՛դարձիր գեղեցիկ ու աղուոր աչքերով նայի՛ս աչքերուս, արտամութեան մամեբուս քով բարերար ու անդարձ ձեռքդ դնես գլուխիս ու օրօրես զիս երբ կուլայ ծանրանան...

Վերա՛դարձիր, կանչեմ քեզ անունովդ ու պատասխանես ինծի, գիշերը երբ խոնջ ու նկուն վերադառնամ մարդոց անբարոյ չուկաներէն բանա՛ս մեր դուռը ու համբոյրդ ճակտիս վրայ քաջալերէ զիս վաղուանհամար...

Վերա՛դարձիր. եօթը անգամ ծաղիկները ինկան հողին վրայ ու նորէն բարձրացան իրենց ոստերուն, եօթը անգամ ծիծեռնակները մեկնեցան ու դարձան իրենց երդիքներուն ու միայն դուն ես որ կը յամառիս չի լսել զիս։ Կը պոռամ, ե՛կուր, թարթիչներս ծանրացան սխրութեամբ ու սիրտս ահա կը կանչէ քեզ՝ ինչպէս անօթի ու բոյնէն ինկած ճնճղուկ մը իր մայրը... ինչու ս գար չա՛ր...

Կ'արտասուեմ։ Պղտոր ու ընդլայնըւած աչքերով ու կը նայիմ մշուշին մէջէն քու անուշ հասակիդ։ Կեցած ես մեր հօրին քով, մազերդ արձակ ու դոյլով ջուր կը քաշես։ Կ'ըսես — խմ՛նք, մի՛ լար, նայէ՛, պիտի գամ, դոյլս լեցնեմ ու գամ, բայց չես գար ու ես կ'արտասուեմ մինչ գլուխս դրած պատուհանիս, մինչ գիշերը իր վախճանին կ'երթայ...

ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻ ՄԷՋ

Նիւ Եորքի Առաջնորդարանէն կը հաղորդեն որ, Առաջնորդը իր պտոյտներու ընթացքին նկատած է որ հայ լեզուի ուսուցումը եւ հայեցի դաստիարակութեան գործը աննախընթաց եւ անօրինակ եռանդով յառաջ կը տարուի Ամերիկայի մէջ։ Ցեռմիզօրեայ հայ դպրոցներ բանալու յարաճուն եռանդ կայ ամենուրեք, նոյն իսկ փոքր խմբերու մէջ։ Նոյնն է երեւոյթը Հարաւային Ամերիկայի թեմերու մէջ։

Ազգային գնահատութեան արժանի են ծնողք, հոգաբարձութիւնք, կրթական մարմիններ, տիկնաց խնամատարութիւններ՝ իրենց ցոյց տուած եռանդուն գործունէութեան համար։

Առաջնորդը իր այցելած գաղութներու մէջ մօտէն հետաքրքրուած է կրթական գործով, նախագահած է դըպրոցական հանդէսներու, խրախուսած ծնողքները ու ուսանողութիւնը։ Կրթական միօրինակութիւն պահելու համար Ազգ. Կեդր. Վարչութեան պատրաստած Ուսմանց Ծրագիրը շուտով գործադրութեան պիտի դրուի։

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ
932 ՄԱՐՏ 6 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ
Նոր Մարաշի Ս. Քառ. Մանկանց Եկեղեցւոյ անուան տօնախմբութեան առթիւ

Պիտի պատարագէ Նորին Գերապատուութիւն Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպսկ. Կարօեան, պիտի երգէ նորակազմ դպրաց դասը։ Միեւնոյն ժամանակ պիտի կատարուի Ազն. Տիկին Նէվրիկ Քէհեաեանի կողմէ եկեղեցւոյս նուիրուած Ս. Յովհաննու Աւետարանչին պատկերին օծումը։
Կը հրաւիրուի բոլոր ժողովուրդը։

ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՀԱՆԴԷՍ -- ԵՐԵԿՈՅԹ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ԿԻՒՐԻՆԻ ՀԱՅՐԿ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
Ի նպաստ կարօտ ուսանողներու
5 Մարտ 932 շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30-ին
Հայ Աւետ. Ժողովարանին մէջ

ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ «ԱԶԴԱԿ»Ի — ԹԻՒ 5

ՄԱԹԷՕ ՖԱԼՔՕՆ

Գրեց՝ ՓՐՕՍՓԷՐ ՄԷՐԻՄԷ

— Այո՛ Ճիանէթթօն պահուըտած էր հոտ, յարդի դէզին տակ։ Թէև պզտիկ զարմիկս քիչ մը չարաճճիութիւն ըրաւ, բայց հոգ չէ։ Պիտի ըսեմ հօրեղբօրը որ նուէր մը դրկէ իրեն, այս ծառայութեան փոխարէն։ Եւ իր ու քու անունդ ալ պիտի յիշատակեմ ընդհ. դատաւորին դրկելիք տեղեկագրիս մէջ։

— Անէ՛ծք, մռլտաց Մաթէօն.

Բաժանուելու պահ կը մօտենար։ Ճիանէթթօն արդէն պառկած էր պատգարագին վրայ ու պատրաստ՝ մեկնելու։ Երբ տեսաւ Մաթէօն որ կ'ընկերանար Կամպային, տարօրինակ ժպիտ մը ունեցաւ։ Ցետոյ, դառնալով դէպի տունը, ամբողջ ումովը թքնեց սեմին վրայ ըսելով.

— Մատնիչի տո՛ւն։

Գոյութիւն չէր ունեցած մարդ մը, որ համարձակէր մատնիչ կոչել Մաթէօն։ Դաշոյնի լաւ հարուած մը, որ բնաւ պէտք պիտի չունենար կրկնուելու պիտի վայրկեանապէս յատուցանէր նախատինքը։ Մինչդեռ Մաթէօն ամբողջ շարժում մը միայն ըրաւ և ընկճուած մարդու մը երեւոյթով ձեռքը տարաւ ճակատին։

Ֆորթիւնաթօն, որ հօրը գալը տեսնելով ներս էր մըտած, քիչ վերջ երեւցաւ աման մը կաթով և աչքերը գետին խոնարհած՝ երկարեց Ճիանէթթօյին։

— Հեռո՛ւ ինձմէ, գոռաց կալանաւորը շանթահարիչ ձայնով մը։ Ետքը դառնալով զինուորներէն մէկուն, ըսաւ.

— Ընկե՛ր, քիչ մը ջուր տուր ինծի։ Զինուորը երկու ձեռքերով բռնեց ջրդուլը և Ճիանէթթօն խմեց ջուրը, որ իրեն կուտար մէկը, որուն հետ դեռ ժամ մը առաջ հրացանի հարուածներ կը փոխանակէր։

Ցետոյ խնդրեց որ ձեռքերը փոխանակ ետեւէն կաշկանդելու, առջեւէն այնպէս մը կապեն, որ կարենայ կուրծքին վրայ խաչաձեւել։

—Կը սիրեմ, կ'ըսէր, պառկիլ այսպէս ձեռքերս կրծքիս։

Փութացին գոհացում տալ իրեն։ Ցետոյ, տասնապետը մեկնումի նշանը տուաւ։ Մնաք բարով ըսաւ Մաթէօյին որ չի պատասխանեց և արագ քայլերով հեռացաւ։

Մօտ տասը վայրկեան անցաւ մինչեւ որ Մաթէօն բացաւ բերանը։ Տղան մտահոգ նայուածքով փոխնիփոխ կը դիտէր մայրն ու հայրը, որ հրացանին կռթնած կը քննէր զինքը թաքուն զայրութով։

— Լա՛ւ սկսար, ըսաւ Մաթէօն վերջապէս հանդարտ ձայնով մը, որ սարսափելի էր զինքը ճանչցողներուն համար։

— Հայրի՛կ, աղաղակեց տղան յառաջանալով արտասուքը աչքերուն մէջ, կարծես հօրը ոտքերուն փարելու համար։

Բայց Մաթէօն գոչեց.

— Հեռո՛ւ ինձմէ։

Տղան, հօրմէն քանի մը քայլ անդին կեցաւ անշարժ ու հեծկլտաց։

Ժիուզէբբան մօտեցաւ։ Անիկա տեսած էր ժամացոյցին շղթան որ կ'երեւէր Ֆորթիւնաթօյի գրպանէն։

— Ո՞վ տուաւ քեզի այս ժամացոյցը, հարցուց, խիստ շեշտով մը։

— Տասնապետ Կամպան։

Ֆալքօն խլեց ժամացոյցը ու քարի մը զարնելով հազար փշուր ըրաւ։

— Կնի՛կ, այս տղան ինձմէ՞ է։

Ժիուզէբբայի թուխ այտերը աղիւսի գոյն առին։

— Ինչե՛ր կ'ըսես, Մա՛թէօ, լաւ գիտե՞ս թէ ինչ կ'ըսես։

— Է՛հ լաւ, այս տղան իր սերունդէն առաջինն է որ մատնութիւն մը կ'ընէ։

Ֆորթիւնաթօյի հեծկլտանքը կրկնապատկուեցաւ։ Ու հայրը միշտ կը դիտէր զինքը տարօրինակ նայուածքով մը։ Ի վերջոյ, հրացանին ուսնը զարկաւ գետին, ուսը նետեց ու բռնեց մաքիին ճամբան, պոռալով Ֆորթիւնաթօյին որ հետեւի իրեն։ Տղան հնազանդեցաւ։

Ժիուզէբբան վազեց երկանը ետեւէն ու բռնեց անոր թեւը։

— Տղա՛դ է, հեծկլտաց դողդոջուն ձայնով իր սեւ աչքերը յառած ամուսինին աչքերուն, կարծես կարդալու համար անոր հոգիին խորը։

— Թո՛ղ զիս, պոռաց Մաթէօն, ես իր հա՛յրն եմ։

Ժիուզէբբան համբուրեց իր զաւակը և լալով մտաւ ներս։ Ծունկի եկաւ Ս. Կոյսի պատկերին առջև և աղօթեց ջերմեռանդութեամբ։ Այդ միջոցին, Ֆալքօն քալեց երկու հարիւր քայլի չափ և կեցաւ հեղեղատի մը առջև ու իջաւ հոն։ Հրացանին բունով դոփեց գետինը, հասկնալու համար հողին կակղութիւնը։ Վայրը յարմար գտաւ իր ծրագրին գործադրութեան համար։

— Ֆորթիւնաթօ՛, այդ խոշոր քարին մօտ գնա։

Տղան կատարեց ինչ որ կը հրամայէր իրեն, յետոյ ծնրադրեց։

— Ըրէ՛ աղօթքդ

— Հայրի՛կ, հայրի՛կ, զիս մի՛ սպաններ։

— Ըրէ՛ աղօթքդ, կրկնեց Մաթէօն սարսափելի ձայնով մը։

Տղան, հեծկլտալով ու թոթովելով կակազելով, արտասանեց «Հայր մեր»ն ու ուրիշ քանի մը աղօթքներ։ Հայրը իւրաքանչիւր աղօթքէ ետք, ուժեղ ձայնով մը կը պատասխանէր Ամէն

— Աստ՞նք են բոլոր գիտցածներդ։

— Հայրի՛կ, դեռ գիտեմ «Կոյս Մարիամ»ը որ կնքամայրս է սորվեցուցած։

Ատիկա շատ երկար է բայց վնաս չունի։

Տղան մարած ձայնով մը վերջացուց աղօթքը։

Լմնցուցի՞ր։

Օ՛, հայրի՛կ, շնո՛րհ. ներէ՛ ինծի, անգամ մըն ալ չեմ ըներ։ Այնքա՛ն պիտի աղաչեմ տասնապետին, որ անպայման կը ներէ Ճիանէթթօյին։

Դեռ կ'ուզէր խօսիլ, բայց Մաթէօն արդէն լեցուցած էր հրացանը ու նշան կ'առնէր ըսելով.

— Թո՛ղ Տէրը ներէ քեզի։

(Շար.)

Թրգմ. Վ. ԽԱԺԱԿ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՉԻՆ-ՃԱՊՈՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՅԱՌԱՋԽԱՂԱՑՈՒՄԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

ՃԱՊՈՆ ԿԸ ՆԴՈՒՆԻ Պ. ՊՕՆՔՈՒՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԸ

ԼԻՆՏԵՐՊԵՐԿ 50,000 ՏՈԼԱՐ ՓՐԿԱԳԻՆ ԿԸ ՏՐԱՄԱԴՐԷ

Ճապոնցիք նոր գրաւումներ կ'ընեն

Շանկայ, 3 Մարտ.— Իրենց սպասած օգնական ուժերը հասած ըլլալով, ճապոնցիք ընդհ. յարձակողականի մը սկսան պատերազմի ճակատին ամբողջ տարածութեան վրայ: Անոնց զօրամասերը ամէն տեղ յառաջացան եւ իրենց նպատակակէտին հասան առանց դիմադրութեան հանդիպելու ոչ մէկ տեղ:

Խունասի մասնուած չինական զօրամասերը հետապնդուեցան ճապոնական օդանաւերու կողմէ, որոնք ռումբերով ոչնչեցին զանոնք: Ճապոնցիք գրաւեցին Քիանկուանը:

Կը խորհուի թէ չինացիք եւս կը ճգնին համախմբուելու համար հակայարձակողականի մը նպատակով: Զօրավարներէն մին յայտարարեց թէ իրենք որոշած են դիմադրել հաստատամիտ կերպով:

Ազգերու Դաշնակցութիւնը գէշ տպաւորուած

Ժընեւ, 3 Մարտ.— Ճապոնական վերջին գործողութիւնները Ազգերու Դաշնակցութեան շրջանակներու մէջ առաջ բերին շատ գէշ տպաւորութիւն մը:

Պ. Բօլ Պօնքուր իրիկուան հանդիպում մ'ունեցաւ չինական եւ ճապոնական պատուիրակներու հետ: Չինական պատուիրակը կրկին կերպով բողոքեց ճապոնի ներկայ ընթացքին դէմ:

Ճապոնի պատուիրակին հետ ունեցած իր տեսակցութեան ընթացքին, Պ. Բօլ Պօնքուր անկէ պահանջեց որ իր կառավարութիւնը հրաւիրէ պարզելու համար իր դիտաւորութիւնները եւ անոր մօտ պնդեց թշնամութեանց դադարումը ձեռք բերելու, սպասելով հաշտարարող պետութեանց խորհրդաժողովին արդիւնքներուն:

Ամերիկեան նաւատորմը Խաղաղականի մէջ

Ուաշինկթըն, 8 Փետր.— Ծովակալ Փրոթ բացատրեց թէ բոլոր ամերիկեան յածանաւերը ուղարկուած են Խաղաղական ովկիանով մասնակցելու համար մեծ ռազմափորձերու որոնք տեղի պիտի ունենան ամերիկեան ծովեզերքներու բացերը: Այս ռազմափորձերու նիւթ պիտի կազմեն Խաղաղականի ամերիկեան գլխաւոր նաւահանգիստներու յարձակումը:

Ծովակալը աւելցուց թէ այս ծրագիրը ուսումնասիրութեան առարկայ էր երկար ժամանակէ մը ի վեր արդէն:

Ատլանտեանի նաւատորմին մեկնումը իր նաւակայաններէն մէջ պիտի թողու դպրոց-նաւ մը միայն, որովհետեւ հետազօտութեանց յատուկ նաւաբաժինները և դպրոց-նաւերու-նաւաբաժինը հրաման ստացած են մեկնելու հոս:

Այս առաջին անգամն է որ նոյն նաւախումբը զրկուած են Խաղաղական Ովկիանոս: Երկու նաւաբաժիններու միասեղ հաւաքումը Խաղաղականի մէջ 1919էն ի վեր կատարուած ամենամեծ համախմբումը պիտի ըլլայ:

Ծովային Նախարարութեան կողմէ տրուած հրամանին վրայ Խաղաղականի մէջ համախմբուելիք պատերազմական նաւերը բաղկացած պիտի ըլլան 12 զրահաւորէ, 17 յածանաւէ, 33 ընդծովեայէ, 81 թօրփիլահալածէ, օդանաւ կրող երեք նաւերէ և 56 օժանդականաւերէ:

Տագնապ Յունաստանի մէջ

Աթէնք, 3 Մարտ.— Քաղաքական կացութիւնը կնճռոտեցաւ: 29 Փետրուարին տեղի պիտի ունենար Պիրէոնի քաղաքապետին ընտրութիւնը: Թեկնածուներուն բազմութիւն ըլլալուն և սաստ հետեւանօք ընտրողները շփոթութեան մատնուելը հաւանական ըլլալուն համար, կառավարութիւնը որոշած էր պաշտօնական թեկնածու մը նշանակել որն էր Գորմիքլայի գործարանի տէր Պ. Մեթաքսա: Ժողովրդական կուսակցութիւնը սաստ պաշտպանած էր պաշտօնականին թեկնածութիւնը սակայն ներկայացնելով Պ. Սթրաթիկեսի թեկնածութիւնը: Անկախ ազատականներն ալ իրենց կողմով ունէին երկու թեկնածուներ:

Հանրային կարծիքը մեծ կարեւորութիւն մը կուտար այս ընտրութեան: Ինչ որ կը դիտնալ թէ կառավարութիւնը կացութեան տէ՞րն էր դեռ կամ ընդդիմադիրներն են որ այս ժամուս աւելի հող շահած են երկրի մէջ:

Հակառակ հանրութեան սպասածին, ընդդիմադիրներու թեկնածուն է որ ամենաառաջինը եղաւ կառավարութեան թեկնածուին ստացած 7945 քուէի դէմ 12720 քուէով: Անկախ ազատականներու թեկնածուները, երկուքը 10,000 քուէ մօտաւորապէս:

Կառավարութեան թեկնածուին ձախողիլը կը մեկնուի կրքոտ կերպով: Աւելի մեծ հարուած մը կ'ըլլայ նախարարութեան հայցին: Հետեւաբար, երբ որ ընտրութեան արդիւնքը յայտնի եղաւ, Պ. Վէնիզէլոս չվարանեցաւ լուծել երեսփոխանական ժողովը և երկիրը հրաւիրել նոր ընտրութիւն կատարելու համար: Սոյն ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ Ապրիլ ամսուայ վերջերը:

Պ. Վէնիզէլոս յայտարարեց թէ կացութիւնը կը պահանջէր այսպիսի միջոցի մը ձեռնարկումը: Կառավարութիւնը կը գտնուի համայնավարական տագնապի մը դէմ: Ան պարտաւոր է երկիրը ներկայացնել Ժընեւի և Լօզանի խորհրդաժողովներուն մէջ: Ուրեմն զօրաւոր և երկրի լիակատար վստահութիւնը ունեցող կառավարութեան մը հարկաւոր է:

Լինտպէրկ 50,000 տոլար փրկագին կը յատկացնէ

Նիւ Եօրք 4 Մարտ.— Լինտպէրկ ընդունեց վճարել 50.000 տոլար իբրեւ փրկագին իր առեւանգուած որդւոյն համար:

Ամերիկեան գանձի ներկայ տարուան առաջին տասը ամիսներուն բացը կը հասնի մէկ միլիառ 750 միլիոն 17,000 տոլար:

Մեթակոյտի Արտաքին Գործոց յանձնախումբը սկսաւ ուսումնասիրել Միացեալ Նահանգներու Լահէյի միջազգային իրաւարար ատեանի յարելու խնդիրը:

Ճապոնցիք միշտ կը յառաջանան

Շանկհայ 4 Փետր.— Ճապոնցի ծովակալ Նոմիւրա և Անգլիացի ծովակալ Քէլլի խորհրդակցութիւն մը ունեցան: Անոնք այսօր ժամը 13ին պիտի հրաւիրեն Պ. Քօօն, ինչպէս նաեւ Չինական սպայակոյտի պետը:

Շանկհայ.— Ճապոնցիք գրաւեցին Թուզունկը, Շաբէյը և Շէնկին և կը շարունակեն իրենց յառաջխաղացումը:

Շանչուն.— Նախկին կայսրը Բուիի իր պաշտօնին գլուխը պիտի անցնի Մարտ 30ին, իբրեւ նախագահ Մանչուրիական նոր պետութեան:

Ճապոն կուզէ կախակայել թշնամութիւնները

Ժընեւ 4 Մարտ.— Պ. Սայօ Պ. Բօլ Պօնքուրի հաղորդեց թէ Ճապոնական կառավարութիւնը որոշած է բանակցութեան մէջ մտնալ թշնամութիւնները կախակայելու համար:

Ազգերու Դաշնակցութեան ժողովը, որ պիտի քննէ մանաւանդ Չինօ-Ճապոնական վէճը, կը բացուի այսօր:

Չինաստանի պատուիրակը սկզբունքով ընդունեց Պ. Բօլ Պօնքուրի կողմէ եղած առաջարկը:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՐՁՐ ԳՈՄԻՍԵՐԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ Է
ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԱՄԲՈՂՋԱՑՈՒԻՆ ՇՈՒՏՈՎ

Մամլոյ Դիւանը, երէկ հրատարակութեան տուաւ հետեւեալ պաշտօնական զեկոյցը:

Բարձր Գոմիսէր պ. Բոնսօի առողջական վիճակը գոհացուցիչ պայմաններու մէջ կը յառաջդիմէ դէպի լաւը: Մօտ ատենէն Ն. Վսեմութիւնը կը թողու հիւանդանոցը եւ կը վերադառնայ իր մայրիներու ապարանքը, ուր ճանի մը օր հանգստանալէ վերջ կը վերսկսի իր պաշտօնին:

Երկրորդ զեկոյցը կ'ըսէ.—

Մինչեւ ամսոյս վերջերը Սուրիական ընտրութեանց ամբողջացումը հաւանական կը տեսնուի: Մօտ օրէն հրամանագիր մը պիտի հրատարակուի, որը պիտի որոշէ ընտրութեանց ժամանակը:

Ծ. Խ.— Մեր առած տեղեկութեանց համաձայն ընտրութեանց այսքան յետաձգման պատճառը եղած է պր. Բոնսօի հիւանդութիւնը, այլապէս ամսոյս սկիզբը աւարտած պիտի ըլլային բոլոր ընտրութիւնները եւ Մարտ 20ին պիտի գումարուէր նոր խորհրդարանը:

ՉՕՐ. ԿՐԱՆ ՐԻԻ ԿԸ ՄԵԿՆԻ ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսական արեւելեան բանակի ընդհանուր հրամանատար Զօրավար Պիկօ Տիւ Կրան Րիւ յառաջիկայ Ապրիլի վերջերը պիտի մեկնի Ֆրանսա: Զօրավարը ճանի մը ամիս առաջ Պատերազմական Նախարարութեան մօտ դիմում կատարած էր, խնդրելով իր փոխադրութիւնը:

Ըստ բաւներ կ'ըսեն նաեւ Բարձր Գոմիսէրութեան պաշտօնատարներէն ոմանք պիտի փոխուին, բայց այս պարագան հաստատուած չէ դեռ պաշտօնապէս:

ԱՐԾԱԹ ԴՐԱՄՆԵՐԸ ԿԸ ԴԱԴՐԻՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵՆԷ
22 ՄԷՃԻՏ ՄԷԿ ՕՍՄ. ՈՍԿԻ Կ'ԱՐԺԷ

Բարձր Գոմիսէրութիւնը պաշտօնական զեկոյց մը պատրաստած է Սուրիական կառավարութեան միջոցաւ հաղորդելու համար ժողովուրդին: Այդ զեկոյցը կը վերաբերի հին Օսմանեան արծաթ դրամներու: Նկատի ունենալով որ Սուրիան իր մասնաւոր արծաթ դրամները ունի արդէն, կուզուի գործածութենէ դադրեցնել հին արծաթ դրամները:

Սուրիական կառավարութիւնը համաձայն գտնուած ըլլալով արծաթ դրամներու վերացման, կը յայտարարէ այժմէն առեւտրականներու որ սկսին դադրեցնել գործածութիւնը Օսմանեան արծաթ դրամներու, որովհետեւ պաշտօնական յայտարարութեան հաղորդուելէն վերջ 22 մէճիտ մէկ Օսմ. ոսկի պիտի արժէ մինչդեռ հիմա 18 մէճիտ կարժէ մէկ Օսմ. ոսկի:

ԱՆԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵՍԷՆ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՓՈՐՁԱԾ

Մուհամէտ Շամա անուն Հօմսցի երիտասարդ մը, անձնասպանութեան փորձ մը բրաւ առջի օր, Պէյրութի մէջ: Դանակով մը ան կտրեց իր ստամոքսը եւ կորսնցուց մեծաքանակ արիւն:

Մահամերձ վիճակի մէջ էր ան, երբ փոխադրուեցաւ հիւանդանոց: Հարցաքննութեան միջոցին ան յայտնեց որ անձնասպան ըլլալ ուզած է իր մատնուած թշուառ վիճակին վերջ մը տալու համար:

ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՔՆՆԻՉ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ԻՐ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ազգերու Դաշնակցութեան քննիչ յանձնախումբը որ դեռ կը մնայ Պէյրութ, երէկ այցելեց Պէյրութի ոստիկանատունը եւ վեց ժամ մնաց հոն:

Պատուիրակները քննութեան ընթացքին հարցուցին.

— Եթէ այցելու մը հանրատուն մտնել ուզէ, ոստիկանատունը ի՞նչ կ'ընէ անոր հանդէպ.

Ոստիկանապետը պատասխանելով յայտնեց որ՝ կը խրատեն զանոնք եւ կը ղրկեն հոգեւոր պետերու մօտ, անոնց գործ հայթայթելու համար.

— Հանրատուն գտնուող աղջիկներէն մէկը եթէ զղջայ եւ դուրս ելնել ուզէ անկէ, բայց բորոնջին պարտք ունենալուն պատճառաւ չի կրնայ ազատիլ, ի՞նչ կ'ընէք.

— Մենք միշտ աղջկան կողմնակից կ'ըլլանք եւ կ'աշխատինք դիւրութիւններ ընել.

Վերջը հարցումներ բրած են ընկերային հիւանդութեանց, ձեռք առնուած միջոցներու եւ այլ խնդիրներու շուրջ եւ ստացած են մանրամասն պատասխաններ, պատուիրակները ուզած են հասկնալ Գաւառներու եւ հանրատուներու մէջ ներկայիս գտնուող աղջիկներու թիւը: Ոստիկանութիւնը պատասխանելով յայտնած է որ Պէյրութ, Թրիփոլի, Սայտա եւ Զահլէ կը գտնուին 151 Լիբանանցի, 110 Սուրիացի եւ 340 օտարահպատակ հանրային կիներ: Լիբանանի մէջ կը գտնուին 35 արուեստագէտուհիներ մի միայն, Լիբանանցի. օտարահպատակ արտիստները արձանագրուած են Ընդհ. Ապահովութեան մօտ:

Պատուիրակները վերջը այցելած են հայ, մահմետական եւ տեղացի որբանոցները եւ քննութիւններ կատարած են:

ՅԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ

Հանրապետութեան նախագահ Պ. Վ. պ. Շարլ Տէպպասի եղբայրը պ. Ալպեռ Տէպպաս, առջի օր, ճամբէն գալու միջոցին ոտքը սահելով ինկած է գետին: Բժիշկները քննելէ վերջ հասկցած են որ ոսկորը կոտրած է եւ ճանի մը ամիս պէտք է մնայ անկողին անշարժ վիճակի մէջ:

650 ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ ԿՈՒԳԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹ

Ամսոյս 12ին Պէյրութի Նաւահանգիստը պիտի հասնի «Օմբրէս Ավսթրալիա» շոգենաւը 650 զբօսաշրջիկներով: Նաւը միայն 24 ժամ պիտի մնայ Պէյրութի Նաւահանգիստը: Զբօսաշրջիկները ցամաք պիտի ելնեն եւ պիտի պտտին Պալպէքի, Ծիպէյլի աւերակները եւ պիտի վերադառնան նաւ:

ԵՐԿՈՒ ՍԻՐԱՀԱՐ ՄԷԿ ՍԻՐՈՒՀԻ

Պէյրութի կից, Տամուր գիւղին Իլիաս Ղըրաիպ եւ Վիքթօր Աֆլ խենթի պէս կը սիրէին իրենց գիւղացի Սելիմէ անուն աղջիկը:

Իլիաս շատ նախանձոտ էր եւ միշտ կը հետապնդէր իր մրցակիցը: Սելիմէ սակայն, երկուքին ալ սէր ցոյց կուտար:

Առջի օր երկու սիրահարներու միջեւ կռիւ մը տեղի ունեցաւ: Իլիաս դաշոյնի հարուածով մը ծանրօրէն վիրաւորեց Վիքթօրը, որ իսկոյն փոխադրուեցաւ հիւանդանոց եւ ուր աւանդեց հոգին:

ԲԱՐՁՐ ԳՈՄԻՍԵՐԸ ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ԿԸ ՎԱՒԵՐԱՑՆԷ ՀԱՅԱՍԵՐՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ
Ի՞ՆՉ Է ԱՆՈՆՑ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

Բարձր Գոմիսէրը իր բոլոր պատուիրակներուն ղրկած է հրահանգ մը, որով կը հաղորդէ որ «Հայերու Բարեկամներու Ազգ. Ընկերութիւնը» 1931 Օգոստոսէն սկսեալ պաշտօնապէս ճանչցուած է [illegible] որ երկիրներու մէջ եւ անոնք տրամադրուած են ընդարձակելու իրենց գործունէութիւնները:

Սոյն Ընկերութիւնը արդէն Հալէպի մէջ մասնաճիւղ մը ունի եւ այժմ կուզէ ուրիշ մասնաճիւղեր բանալ Սուրիոյ եւ Լիբանանի միւս քաղաքներուն մէջ: Ըստ «Էլ Ահրար»ի տեղեկութեանց սոյն միութեան գործունէութիւնները սահմանուած են հետեւեալ կերպով:

1. Հայ գաղթականներու բնակութեան, տեղաւորման եւ ապրուստին համար դրամ հայթայթել.
2. Որբերու դաստիարակութիւնը.
3. Բարոյական վտանգներէ փրկել կիները ու աղջիկները.
4. Արհեստաւոր հայերու նիւթապէս օգնել.
5. Հայ գաղթականներու ընդհանուր առմամբ բարոյապէս եւ տնտեսապէս բարձրացումը.

ԴՐԱՑԻՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

Աքքարի պէյերէն Խալիլ Ապտիւլ Քասիրի հովիւը իր հօտը կը տանէր Ալաուներու սահմանէն ներս եւ հոն արածել կուտայ: Ալաուի կալուածատէրը կը բողոքէ, բայց օգուտ չըներ: Ասոր վրայ տեղւոյն կառավարութեան լուր կուտայ հօտը հեռացնելու համար իր սահմաններէն: Գիւղի միւտիւրը կուգայ երկու ժանտարմաներու ընկերակցութեամբ եւ կուզէ հեռացնել. հովիւը նորէն կ'ընդդիմանայ, որու վրայ կ'սկսի կռիւ մը հովիւ Անմէս Հիւսէյնի եւ ժանտարմաներու միջեւ: Այս վերջինները զէնքի կը դիմեն եւ գետին կը փռեն հովիւը:

Խալիլ պէյի մարդիկը լուրը առնելու պէս վերջին ծայր կը բորբոքին եւ յարձակում կը գործեն Ալաուի գիւղացիներու վրայ: Կառավարական ուժեր կը հասնին երկու կողմէն եւ հազիւ առաջքը կառնեն արիւնահեղութեանց:

Ալաուիներու եւ Լիբանանի երկու հարցաքննիչ դատաւորներ միասին յառաջ կը տանին քննութիւնները:

ՎԱՐԺԱԿԱԼՆԵՐՈՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ ԿԸ ՏԱՐՈՒԻՆ

Վարժակալներու յանձնախումբը ամսոյս 2ին գումարում մը ունենալով, տուաւ հետեւեալ որոշումները:

1. Հանրապետութեան Նախագահին ներկայացնել նոր խնդրագիր մը, վարժերու խնդրին արագ կարգադրութեան համար:

փափաքներ իրենց գրաւուած 'տուներու եւ խանութներու մասին:

3. Տեղեկագիր մը պատրաստել մօտակուհիի օրինագծին բովանդակութիւնը ամբողջացնելու համար.

4. 1926ին Ֆրանսայի մէջ մտակուած վարժակալներու օրինագծին մէկ պատճէնը ղրկել կառավարութեան:

Ինչպէս գրած էինք, կառավարութիւնը խոստացած է օժանդակել վարժակալներու իրաւունքներուն պաշտպանութեան եւ արդէն կազմուելու վրայ է մասնագէտներու ժողով, մշակելու համար մասնաւոր օրինագիծ մը:

ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆ ՊԵՏԵՐ ԿԸ ՄԵԿՆԻՆ ՀՈՄՍ

Ազգայնական պետեր Հաշիմ Աթասի, Իպրահիմ Հանանօ եւ Մաասալլա պէյ Ճապրի, Դամասկոս իրենց ընկերներուն հետ երկար տեսակցութիւն ունենալէ վերջ մեկնած են Հօմս:

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Վաղը, կիրակի կէս օրէ առաջ ժամը 10.30ին, Ժողովրդային Տան մէջ պ. Գէորգ Սագնեան պիտի խօսի «Գերմանական վտանգի եւ Եւրոպայի խաղաղութեան, վրայ:

Մուտք ազատ է:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Փօրբիկն Սարգիս Գուրճեան՝ Մամըլէքէթի Ազգային թոքախտանոցին կը նուիրէ 500 սուրիական դահեկան փոխան մատաղցու ոչխարի մը:

Սեանայ խմբագրութեան:

ՎԱՐՁՈՒ ՍԵՆԵԱԿ

Օդաւէտ լաւ սենեակ մը որ կրնայ գործածուիլ որպէս դարմանատուն բժիշկի մը կամ ատամնաբոյժի մը կողմէ, վարձու է: Պէտք է դիմել «Ազդակ»ի տպարանին վերի յարկը, լուսանկարիչ Գրիգ. Վահան Զարդաֆեհեանին:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

Կիրակի 6 Մարտ կէսօրէ առաջ ժամը 10,30ին

Պիտի բանախօսէ՝ Պ. ԳԷՈՐԳ ՍԱՋՃԵԱՆ. Նիւթն է՝

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳԸ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ

ՀԱՅ ԳԵՂ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Գրական-Երաժշտական Երեկոյթ

ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒՆ, 5 ՄԱՐՏ, ԺԱՄԸ 9ԻՆ

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱԿՈՒՄԲԻՆ ՄԷՋ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ՝ Արդի բանաստեղծութեան ազդեցութիւնը նուագի վրայ

(Ֆրանսերէն լեզուով)

Բանախօս՝ Պ. Յ. ԹՕՓՊԱԹ. Ցայտագրի կը մասնակցին՝ Բռէնսէս Միզպահ, Տ. Պաքամի Օր. Ձ. Ապէլ, Օր. Մ. Կիւլպէնկեան

Պ. Պ. Ն. Հազարապետեան, Մ. Նազարեան եւ Գ. Նիգիպլեան

Մուտք 15 ս. դ. *Անդամներուն 10 ս. դ.*

ԱՅՍ ԵՐԵԿՈՅԹ ՋՈՐՋ ՍԱՐԱՄԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ
ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՃԱՇԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

88

«Միրիները գրաւեցին 53 մավզէր 3000 փամփուշտով: Կռիւին մասնակցող ութ վաշտ զօրքը այսպէս էր բաժանուած — երկու վաշտը կը կռուէր Զայի մօտ, իսկ վեց վաշտը 3-4000 քրդերու հետ կը յարձակէր Ալիանքի կողմէն: Կռիւը տեւեց առաւօտեան ժամը 11-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 1-ը (Ը. Թ.): Թշնամին նոյն օրը այրեց Շէնըք և Սէմալ գիւղերը:

2.— ՄԵՐԿԵՐԻ ԿՌԻՒԸ

Ապրիլ 14ին և 15ին կռիւները շարունակուեցան կէլիէկուզանէն երկու ժամ հեռաւորութեան վրայ գտնուող Մերկեր գիւղի վրայ:

Անդրանիկի կարգադրութեամբ այդ կռիւին մասնակցեցաւ Մուրատ իր մէկ քանի տղաներով 6—7000 քիւրդերու և 3—400 Թրքական կանոնաւոր զինուորներու դէմ:

Այս կռիւը կ'անցնի թեթեւ և ոչ նշանակելի հերոսական դրուագներով: Թշնամին թէեւ յանկարծակիի կուգայ, բայց մեծ վնասներ չի կրեր շնորհիւ շուտ փախուստի դիմելով:

3.— ԻՇԽՆՁՈՐԻ ԿՌԻՒԸ

Տակաւին Ապրիլ 16ին կառավարական զօրքերը բռնած էին Իշխնձորի ճանապարհը, որպէս զի Իշխնձորի գիւղացիները գաւառի հետ ունեցած իրենց յարաբերութեան կապերէն զրկուին:

Կարգադրուած էր, կռիւներու սկզբնաւորութենէն ի վեր, որ յարձակման երթակայ և ենթարկուելիք գիւղերը կամաց կամաց տեղափոխուին դէպի Սասնոյ կեդրոնական մասը:

22 85

— Յառաջ՝ կը պոռայ հրամանատարը, փողը կը հնչէ, բայց կոտորած զօրքը կը նահանջէ: Կիրճը փրկուած է: Զօրքը կը փախչի նախիրի նման կորսնցուցած իր գլուխը: Շատերը ողջ ողջ կը բռնուին և կը կոտորուին: Անոնցմէ 41 հոգի կը պահուին ձիւնի շերտերուն տակ, որպէսզի Հայերը հեռանալէ յետոյ, ելլան և փախուստ տան, բայց այնտեղ կը սառին: Ցետոյ կը գտնուին իրենց դիակները:

Կիրճի բերանին կռուի մէջ ծունկէն ծանրապէս կը վիրաւորուի Ախլցխացի Մանօն: Ընկերները կը ջանան զայն հետերնին տանիլ, բայց Մանօն կը զոչէ:

— Ինձմով մի զբաղիք, նայեցէք վերջնական յաղթութեան, եթէ թշնամին մտենայ, ես կարող եմ կըռուիլ, իսկ եթէ չկարողանամ կռուիլ, ինքզինքս կը նետեմ ժայռերէն վար: Գացէ՛ք, հոգ տարէք մեր յաղթութեան համար, ինծի համար ժամանակ մի վատնէք: Անդրանիկի զինուորներէն մէկ քանին ալ մնացած էին Զայի գլուխը և Մուրատ իր ընկերներով մնացած էր ջուրի ափին արգիլելու համար թշնամիին ջուրէն անցքը:

Ցանկարծ թշնամին վրայ կուտայ Մուրատի և իր ընկերներուն վրայ: Մուրատ ստիպուած կ'ըլլայ յետ քաշուիլ աւելի նպաստաւոր դիրքեր, բայց նայելով որ, նպաստաւոր պիտի չըլլայ, ձայն կուտայ իր ընկերներու.

— Տղա՛ք, աւելի լաւ է այստեղ մեռնիլ քան երթալ. Մուրատի ձայնը կը կասեցնէ իր ընկերները: Կատաղի կռիւ կ'սկսի: Ցուսահատական կռիւը մեզի համար կը վերջանայ յաջողութեամբ: Թշնամին կանգ կ'առնէ շուարած: Մուրատ չի թողուր որ ոև է թիւրք զինուոր ջրի այս ափը անցնի: Իրիկունը Մուրատ իր ընկերներով պար կը բռնէ և կը տօնէ յաջողութիւնը: Ժամը

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՃՔԵՂ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

5 Մարտ Շաբաթ երեկոյ ժամը 9-ին

ՃՈՐՃ ԱՃՐԱՄԻ ՄՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

(Րիվիէրայի կից, ծովեզերք)

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ E. F. G. A. ՄԱՍՆԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

ԹԱՆԿՕ ԵՒ ՎԱԼՍԻ ՄՐՑԱՆԱԿ

Անակնկալներ եւ թոմպոլա — Ուրը հոգիներ օրէնք

Ղեկավարութիւն Ֆրանսական:

Մ Ա Ն Կ Ա Բ Ա Ր Ձ Ո Ւ Հ Ի

ԱՐՏԵՄԻՍ ՃԱՆՍԸՋԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat Ֆրանսական համալսարանէն

Նախկին ՄԱՆԿԱԲԱՐՁՈՒՀԻ Ալէքսանտրէթի քաղաքային Հիւանդանոցին

Իր նոր դարմանատունը կը գտնուի Տօքթ. Եէնիքօմշեանի տան կից. Շէյխ Իպրահիմ Շէթիլաի տունը, Րաս Պէյրութ

ՀԻՒԱՆԴ ԿԸՆԴՈՒՆԻ — Կէս օրէ առաջ ժամը 9—12, » » վերջ » 2—6

ՏՕՔԹ. Հ. ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ

(ՀԱԼԷՊ)

Նախկին բժիշկ Միջագետքի Զինուորական հիւանդանոցներու եւ մասնագէտ ներքին եւ մանկական հիւանդութիւններու

արագ, արմատական, խղճամիտ դարմանում:

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 8—12 եւ 2—6 իր դարմանատան մէջ. Հալէպ Նիւյալ թաղ. Թրամվայի բենզինեութեան կայարան, թիւ 7

Աղ. եւ Ուրբաթ օրեր աղքատաց ձրի

Կարի եւ ձեւագիտութեան դասընթացք

ՏԻԿԻՆ ՏԻԹԱ ՄԱՆԿԵԱՆ

(ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԷՆ)

Ցայսնի դերձակուհի Տիկ. Տիթա Մանկեանի ձեւագիտութեան 5րդ դասընթացքը կ'սկսի Մարտ 1ին «Էֆօլ դը Թրուա Sofpkor»ի հետ դիմաց, Կուռօ փողոց:

Երեք ամսուան մէջ, ամենավերջին միջոցներով եւ արդիական միջոցներով կը սորվեցնէ ձեւագիտութեան բոլոր բաղդութիւնները եւ կ'օժտէ Բ. Գօլիսեւութենէն հաստատուած վկայականներով։

Համոզուելու համար անգամ մը դիմեցէք իր 66է աւելի օրջանաւարտներուն։

Կ Ա Զ Մ Ա Տ Ո Ւ Ն

Յ. ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ՐԻՒ-ԷԼ-ԳԱՊՈՒՇԻՅԷ ԹԻՒ 19

(Մեծ Սէրային առջեւ)

ՕՍԿԵՋՕԾ

Կաշեկով, Լուծակով եւ Թղթակով ոսկուն եւ ճաշակաւոր ԳՈՐԾ

ՁԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ

Կրօնական եւ կրթական հաստատութեանց եւ գրադարաններու համար մասնաւոր ԶԵՂՉ

ԳԱԲՐԻԷԼ Թ. ԹԷՐՋԵԱՆ

(ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ)

Հիմնուած 1921 ին Գոյիս-Բերա

Խիստ դիւրամատչելի պայմաններով կը կատարէ ամէն կարգի ելեկտրական լոյսի գեղեցկութիւններ (Intsallation). ինչպէս նաեւ մոթոր եւ ջրհանօներ:

Վաճառատունս կ'ստանձնէ նաեւ բոլոր ելեկտրական [illegible] նորոգութիւններ: Մասնաւոր սպասարկութիւն բնակարաններու ելեկտրա-նորոգմանց. Վաճառատուն Philips եւ Lux ելեկտ. լամբերու եւ ամէն տեսակ ելեկտրական պիտոյքներու:

Վ.ճարման դիւրութիւններ.

Հասցէ — Վ. Ուզունեանի գուսան [illegible]

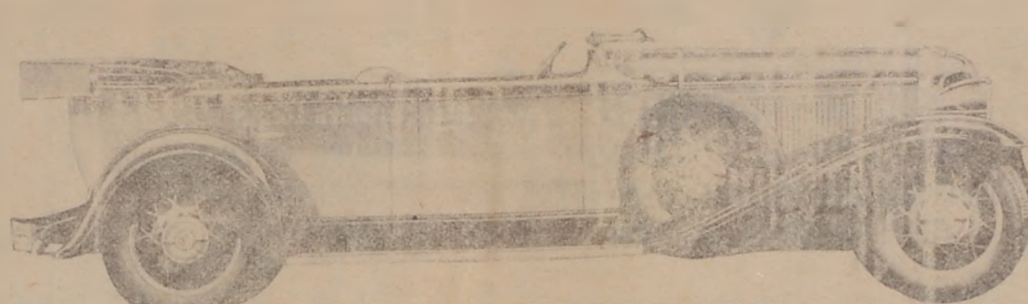

ԳՐԱՅՍԼԷՐ

ամենաբարձրակարգ ինքնաշարժներն որոնք 6-8 սիլինտր ունին,

ԱՄԵՆԱՏՈԿՈՒՆ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ՄԱՐՔԱՆԵՐՆ ԵՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ ԵՒ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ:

ԳՐԱՅՍԼԷՐ ինքնաշարժերու մասնաւոր յատկութիւններն են՝ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ, ՉԱՓԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀՈՆԴԱՏԱՒԵՏՈՒԹԻՒՆ.

Վճարման դիւրութիւններ կը տրուին.

ԳՐԱՅՍԼԷՐ օթոներու բոլոր կտորները պատրաստ կը գտնուին մեր վաճառատուներուն մէջ։ Լիբանանի, Սուրիոյ եւ Իրաքի ընդհանուր ներկայացուցչութիւն՝

NAAYEM MOTOR IMPORT Co. BEYROUTH B. P. 869. TÉL. 32—29

Հիւս. Սուրիոյ ներկայացուցիչներ՝ Գ. եւ Մ. ԱՋԻՐԵԱՆ

Կարի եւ Ձեւագիտութեան Դասընթացք

ՏԻԿԻՆ ՄԱՌԻ ԵՐԱՄԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻ

ԲԱՐԻԶԷՆ ԵՒ ՎԱՇԻՆԿԹՕՆԷՆ

Կարի եւ ձեւագիտութեան մասնագիտուհի Տիկին Մառի Երամեան կը վերսկսի իր արհեստանոցը, Մեծ Սէրայի դիմացը Նօ. 78 տան երկրորդ յարկը:

Երեք ամսուան միջոցին կը սորվեցնէ ամենավերջին նորաձեւութեամբ, կար եւ ձեւագիտութիւն իր բոլոր բաղդութիւններով եւ արդիական միջոցներով, Droit-fils մեթոտով: Իր աշակերտուհիները կ'օժտէ Բարիզի արհեստանոց Académie Dayuou վկայականով։

ՍԹԱՆՏԱՐՏ կօշիկները միշտ ամենապէս, ամենադիմացկուն, ամենաժամանակակից եւ ամենագեղեցիկներն են.

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ՆԱՃԱՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՏՕՔԹ. ԼԵՒՈՆ ԵԷՆԻՔՈՄՃԵԱՆ

(Նախկին բժիշկ Պէյրութի Ամերիկ. հիւանդանոցի)

Իր նոր դարմանատունը կը գտնուի Ալէֆ [illegible] Շէյխ Իպրահիմ Շէթիլաի տունը (Մարտ), Լիբանանի Ռէժի [illegible] [illegible] դիմաց, երկրորդ յարկ։

Ընդունելութեան ժամեր.— Կէսօրէ առաջ ժամը 9—12, կէսօրէ վերջ 2—6: ՉՔԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՄԻՇՏ ՁՐԻ:

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ՎԷՐՎԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat Ծոփակին Interne եւ այժմ [illegible] ՄԱՍՆԱԳԷՏ բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի ԱՉՔԻ, ՔԻԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԲԵՐԱՆ հիւանդութիւններու բաժնին:

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6 իր գինեֆին մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդներ ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի ապրանքով:

Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

ՏՕՔԹ. ՍՕՎՔԱՏ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակիէն կէսօրէ առաջ 8—12 կէսօրէ վերջ 2-6

Հասցէ՝ Capucinներու եկեղեցիին կից Արդարութեան պալատին նաեւ։

ՏՕՔԹ. Գ. ՏԱՎՈՒՏԼԱՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Իր դարմանատունը հաստատած է, ՄԱՍՈՒՐ փողոց, Sofp. Նոզդաթեանի (ատամնաբոյժ) դարմանատան կից.

Ընդունելութեան ժամեր՝ Կէսօրէ առաջ ժամը 8—12, » վերջ » 2—6

ՏՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ՝ ՆԵՐՔԻՆ, ՍՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Կը դարմանէ գիտական ամենավերջին միջոցներով, թոքերու, ստամոքսի, աղիքներու լեարդի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ: Հին եւ նոր ջերմախտութիւնը իր բոլոր բաղդութիւններով, ինչպէս նաեւ Ֆրանկախտ եւ մորթային հիւանդութիւնները:

Արագ, արմատական եւ բարեխիղճ դարմանում:

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, բացի կիրակիէ, իր նախկին դարմանատան մէջ. ժամը 8—12 եւ 2—6ու մասնաւոր ժամադրութեամբ։

Երեքշաբթի օրեր, ժամը 2—5 վկայեալ ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒ ՁՐԻ

Ժօրժ Հասեգ փողոց՝ թիւ 8

Տոկուն շինուած՝ Վայելուչ տեսք Հնչուն եւ բնական ձայն Անմրցելի յատկանիշներ՝

ՈՐՈՆՑՄՈՎ ԿԸ ՁԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐԸ

Հրապարակի վրայ գտնուող բոլոր մարքաներու հետ կը մրցին Ափօլլօ ֆոնոները։ Մանաւանդ վերջին նոր մոտէլները որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են [illegible] [illegible] դատչելի գիներով։

APOLLO GRAMOPHONE Co. Ltd

(of London)

ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳՈՒՀԻՆ !!!

Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք

MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH

Փորձագիծ եւ [illegible] [illegible] դիւրամատչելի գին, վճարման դիւրութիւններ։

Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ Սուրիոյ, Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.— ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

KOURKEN SINANIAN, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie

Ե.Ն է ժամը 7.ին Անդրանիկը կը հասնի Ցաիրկէն։

Թշնամիի համար կ'սկսի հակադարձ ճակատագիրը։ Ինչպէս որ առաջ անոնք նեղը դրած էին Մուրատը, այս անգամ կարգը իրենց կուգայ։ Մերինները կ'սկսին յարձակման ուժեղացած Անդրանիկով։ Թուրք զօրաւորները կ'սկսին հալածուիլ եւ կոտորուելով կը հանին մինչեւ Շէնիք, ուր տակաւին Թրքական Թնդանօթները կը դռային մեր դիրքերուն վրայ։

Այստեղ ալ թշնամին կը մատնուի անակնկալի, վայրին, որ եկած էր անձամբ տեսնելու եւ ղեկավարելու կռիւը, տեսնելով որ իր զօրքերը կը փախչին տարափահար, ինքն ալ վրանները կը քանդէ եւ կը վերադառնայ Մուշ նոր ծրագիրներ յղանալու համար։ Այս անգամ յարձակումը ոչ մէկ օգտակարութիւն չէր ունեցած։ Պէտք է նոր ծրագիր կազմել դիմադրելու համար Հայ յեղափոխականները։

Կատարեալ յաղթութիւն։ Բայց Հայ զինուորը ոգեւորուած է եւ չուզեր կանգ առնել։ Անիկա կ'ուզէ շարունակել հալածանքը, բայց Անդրանիկ կը հրամայէ կանգ առնել եւ ոչ-ուզմագիտական փորձեր չփաղալ։

Անդրանիկի կարգադրութեամբ բոլորը կը հաւաքուին Կէլիէկուզան տունելով իրենց հետ Հրայրի եւ միւս ինկող ընկերներու դիակները։ Հանդիսաւոր, աննախընթաց յուղարկաւորութիւն է։ Մեր յեղափոխականները կը թաղեն իրենց նահատակ ընկերները, կը թաղեն կրակով, կը թաղեն տոնելու թեամբ եւ վրէժով լեցուած։

— Այս զոհերը մեզ կը տանին գէպի յաղթութիւն, կը գոչէ Անդրանիկ իր սիրելի ընկերներուն դիակներուն վրայ։ Հրայրը թէ գրող էր եւ թէ կռուող։ Մինչեւ ետքն ալ Անդրանիկ կը խօսէր Հրայրի մասին անսահման յարգանքով եւ հիացումով։

— Որքա՜ն որ դուք գրիչ չարժէք. կ'ըսէր Անդրա-

նիկ, չէք կրնար Հրայրի պէս գրիչ շարժել։ Հրայր եւ իր ընկերները [illegible] որ կ'իյնային կը թաղուին Սերոբ-Աղբիւրի գերեզմանին քովիկը։

Անդրանիկի զինակից ընկերներէն

«Այդ իրիկուն Հայ զինուորները անհաւասարակ վերջին աստիճանի աննախանձելի դրութեան մէջ էին։ Ամբողջ կռուի ընթացքի մէջ վերջին աստիճանի ջղային լարուած դրութիւնը, տեղացող կարկուտն ու անձրեւը, քաղցութիւնը, յոգնեցուցած էին բոլորը։

«Այդ կռուին մէջ մեռէ ինկաւ Հրայր, Մարտիրոս Կրպէն, Աղբեցի Գէորգ, Կէլիէի երկու երախաներ 10—11 տարեկան եւ պառաւ կին մը։ Թշնամիէն սպաննուեցան 800-1000 հոգի, այնպէս որ կռիւներու տեղերը եւ զօրքի նահանջի ճամբան ողողուեցաւ արիւնով։

ՕՔՆԷ ԴՈՒՆՔԷԶԻ եւ ԱՍՏՂԸ ՔԻՉԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

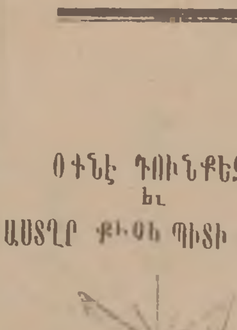

Առեւտրական եւ երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք.

որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրնք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց

Սավօյ Օթէլի շէնք, Պուրճ, Պէյրութ

ԵՂԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

Առանձին պայմանագրութիւնք

ՕԺԻՏ

Երաշխաւորեալ տոկոս 6°/°։ Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխատուութիւնք՝

վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել:

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ Մինչեւ 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամեն բդբակցութիւն ուղղել՝ B.P. 821, Beyrouth